

Oponentský posudek bakalářské práce Kateřiny Majerové „Přátelství jako základ manželství podle Aristotela“

Práce Kateřiny Majerové „Přátelství jako základ manželství podle Aristotela“ se skládá ze dvou částí. V jedné se autorka věnuje Aristotelovým názorům na přátelství, v druhé pak na manželství. Práce je napsána jasně a přehledně. Kapitoly jsou řazeny v logickém sledu. Autorka vychází (dostatečně důkladně) nejen z Aristotelovy *Etiky Nikomachovy*, ale i *Politiky*. Pozitivní je také průběžné zohledňování německé sekundární literatury.

V první, popisné, části „Analýza přátelství“ bakalářka předkládá fenomenologickou definici toho, co lze považovat za přátelství, které Aristoteles považuje za největší vnější dobro (ve srovnání s majetkem, původem apod.). Vedle charakterizace přátelství pomocí vzájemné lásky a vzájemného přání dobra (nemůže se např. vyskytnout mezi člověkem a neživou věcí) přistupuje postupně k pojednáním o různých přátelství (přátelství pro užitek, rozkoš a dokonalé, tj. rovné, přátelství založené na ctnosti), o analogii přátelství a družích ústavy, neshodách v přátelství a jeho zrušení, sebelásce a odlišení přátelství od přízně a svornosti (může se vyskytovat i mezi těmi, kdo nejsou přáteli). V druhé části, vůči Aristotelovi kritičtější, se kol. Majerová věnuje tématu manželství. Upozorňuje na Aristotelovo dobové znevýhodňování žen a na jeho tezi, že opravdové přátelství může nastat jedině mezi dvěma ctnostnými muži. Upozorňuje na to, že v křesťanském sociálním rámci akcentovaný faktor rodiny jako základní buňky společnosti, který je v souladu s Aristotelovým názorem bytostné společenskosti člověka. Vedle vymezení se vůči nižší pozici ženy (je méně racionální než muž; „nemá žádné schopnosti uvažování“, str. 32) autorka pojednává o dobově podmíněném otroctví. Za reflexi by zcela jistě stál i Aristotelův názor o potratech v případě slabých a nedovyvinutých dětí (str. 35). Za přesvědčivou lze považovat také autorčinu prezentaci Aristotelovy kritika komunismu žen a dětí Platónovy *polis*.

Několik drobných poznámek:

1. Proč autorka místo překladu Křížova, nepoužívá překlad Milana Mráze? Zcela jistě by tím zamezila nepříliš šťastným ekvivalentům typu „dědina“ jakožto společnosti vzniklé z domácností (str. 27).
2. Na str. 15 kol. Majerová říká, že dle Aristotela za nejlepší formu politického zřízení je třeba považovat království a za nejhorší pak timokracii. V následujícím odstavci pak sděluje: „Za zhoršenou formu timokracie pak Aristoteles považuje demokracii, jelikož v obou zřízeních jde o rozdělení moci na větší množství lidí“. Pokud toto platí, jak pak timokracie může být tím, co je horší formou politického zřízení?
3. Na str. 12 autorka tvrdí, že přátelství, které uzavírají mladí lidé pro rozkoš se nazývá ušlechtilostí. Je tomu skutečně tak? Jde o poněkud překvapivou kvalifikaci.
4. Práce vykazuje některé drobné typografické a grafické nesrovnalosti: str. 11: neodražený odstavec; např. str. 42: kde stojí: „....., poněvadž se dělí o například o jedu ženu“, atd.

Tyto drobnosti nic nemění na skutečnosti, že práci považuji za kvalitní a navrhuji hodnocení výborně.

V Českých Budějovicích,

dne 28.4. 2011-04-28

Daniel Hejder, Ph.D.